

Forslag til Inatsisartut-beslutning om, at Inatsisartutlov nr. 8 af 19. maj 2010 om pligt til at indhente børneattest, skal udvides med pligt til at indhente ungeattest (ren straffeattest) for ansatte i sports- og fritidsklubber, samt andre institutioner, hvor unge mellem 15 og 18 år opholder sig.

(Medlem af Inatsisartut Andreas Uldum, Demokraterne)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke)

1. behandling

Naalakkersuisut har med interesse gennemgået forslaget om indførelse af en pligt til at kræve fremvisning af straffeattest i forbindelse med bestridelse af visse funktioner, der medfører direkte kontakt til unge mellem 15 og 18 år.

Det fremgår af beslutningsforslaget, at det er begrundet i bekymring over risikoen for seksuelle overgreb i relation til unge over 15 år. Forslaget vil således betyde, at der efter omstændighederne vil skulle indhentes straffeattester for eksempelvis trænere og vejledere i sports- og fritidsklubber og for lærere på landets gymnasier, brancheskoler, seminarier og lignende.

Som det også fremgår af beslutningsforslaget, kan børneattester, eller pædofiliattester, som de også betegnes i Danmark, alene finde anvendelse i forhold til personer, der skal have direkte kontakt til børn under 15 år. Det skal samtidig tilføjes, at der skal indhentes børneattest, hvis der blot er et barn under 15 år blandt den gruppe unge, som den pågældende skal beskæftige sig med. Inatsisartut har imidlertid ikke i øjeblikket juridisk kompetence til at vedtage en lov, der medfører en pligt til at indhente børneattester for personer, der skal beskæftige sig med unge over 15 år, idet der er tale om et lovgivningsområde, der stadig henhører under Rigsmyndighederne.

At der i Rigsmyndighedernes regler om definition af en børneattest gælder en 15-års grænse, beror bl.a. på en antagelse om, at pædofile til stadighed indebærer en særlig risiko i forhold til børn, uanset om de pågældende har udstået tidligere sanktioner for overgreb mod børn. Antagelsen bygger således på et påregnelighedskriterium, som skal tjene præventive formål. Udformningen af børneattester i Justitsministeriets kriminalregisterbekendtgørelse er således sket ud fra en antagelse om, at pædofilidømte efter udstået sanktion fortsat kan udgøre en risiko i forhold til børn, men altså ikke i relation til unge mennesker som sådan.

Hertil kommer det forhold, at overgreb i relation til den i beslutningsforslaget indeholdte aldersgruppe typisk ikke betragtes som pædofili, hvilket skal sammenholdes med tilsvarende afgrænsninger i både kriminal- og i straffeloven, hvor eksempelvis samleje eller kønslig omgang med børn under 15 år i sig selv er kriminaliseret, modsat samleje eller kønslig omgang med personer over 15 år. Det skal i øvrigt ikke afvises, at Rigsmyndighedernes alderskriterium til dels er blevet fastsat ud fra en overvejelse om, at børn under 15 år vil have vanskeligere ved at sige fra end personer over 15 år.

Naalakkersuisut har samtidig bemærket, at beslutningsforslaget ønsker at fastsætte en pligt til

at indhente ”straffeattester” ved besættelse af stillinger m.v., som indebærer direkte kontakt til unge. Det fremgår imidlertid ikke, om der tale om en privat straffeattest, som indhentes af den person, som oplysningerne angår, eller om forslaget relaterer sig til den type straffeattester, der udstedes til offentlig brug, og som alene kan indhentes af en ansættende offentlig myndighed, jf. § 22 i kriminalregisterbekendtgørelsen. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at oplysningerne i en privat straffeattest vil være registeret i mellem 2-5 år, mens oplysningerne i en såkaldt offentlig straffeattest vil fremgå i mindst 10 år, hvorimod oplysningerne i en børneattest i princippet ikke forældes. Det skal i forlængelse heraf erindres, at de ansættende myndigheder, foreninger m.v. på ungeområdet allerede nu kan kræve fremvisning af en privat straffeattest, ligesom offentlige myndigheder kan indhente en offentlig straffeattest.

Det må nødvendigvis også nævnes, at straffeattester i modsætning til børneattester, der altså direkte retter sig mod pædofile, indeholder oplysninger om samtlige overtrædelser af kriminal- og straffelov, herunder tyveri og vold, uden at det pådømte forhold i øvrigt nuanceres. En dom for deltagelse i et værtshusslagsmål vil eksempelvis alene være angivet som ”dømt for vold”. Der vil således utvivlsomt blive videregivet oplysninger, som næppe vil have relevans i forhold til beskæftigelse på ungeområdet.

Det kan dog ikke afvises, at oplysningerne alligevel vil få konsekvenser i forhold til forskellige ansættelsesmuligheder, selv om oplysningerne er uvæsentlige i forhold til at udgøre en særlig trussel i forhold til seksuelle overgreb på ungeområdet, idet den ansættende instans vil foretrække en person uden en mulig blakket fortid uanset arten af den tidligere lovovertrædelse og den nærmere baggrund for den plettede straffeattest. Det kan nemlig være vanskeligt at have tillid til en person, der tidligere har stjålet, eller som i sine unge år har været i besiddelse af euforiserende stoffer.

Dette udgør selvsagt en særskilt problemstilling i relation til arbejdsmarkedets evne til at resocialisere folk, som det bl.a. nævnes fra f.eks. Danmark, hvor der kan iagttages en øget anvendelse af straffeattester. I den forbindelse kan nævnes den danske Kriminalforsorgs problemer med at hjælpe prøveløsladte personer med at finde beskæftigelse på grund af den øgede interesse for anvendelse af straffeattester.

Dette skyldes, at brugen af straffeattester reelt opstiller nogle hindringer på arbejdsmarkedet for personer med plettede straffeattester i forhold til andre mennesker, hvorved anvendelse af straffeattesterne for disse personer opleves som en ekstra sanktion. Nu omhandler forslaget godt nok ”alene” beskæftigelse inden for ungeområdet, men tendensen synes at bevæge sig i retning af en øget anvendelse af straffeattester.

Det var i øvrigt netop disse væsentlighedskriterier, der indgik i Inatsisartuts drøftelser i relation til det første beslutningsforslag i form af dagsordenspunkt EM2004/66, som 2. behandlet i form af dagsordenspunkt FM2005/10, der ligger til grund for den gældende lovgivning om indførelse af børneattester i Grønland, idet det blev anført, at børneattester i modsætning til straffeattester indeholder den fornødne præcision i forhold til beskyttelseshensynet, nemlig at undgå at pædofile fortsat udgør en risiko over for børn.

Naalakkersuisut har umiddelbart sympati for baggrunden for forslaget. Forslaget har dog en række uklarheder, som Naalakkersuisut imødeser afdækket under udvalgsbehandlingen.

Med disse ord indstilles forslaget til behandling i Inatsisartuts Lovudvalg inden 2. behandlingen.